

ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Η ΜΑΡΙΑ ΦΕΛΙΤΣΙΑ ΜΑΛΙΜΠΡΑΝ

[Μεγάλη καλλιτέχνις και δυστυχεμένη γυναίκα]

Ἡ περίφημος αἰοῦδος Μαρία—Φελίτσια Γκάρσια—ἡ ὁποία ἀργότερα ἔγινε γυναίκα τοῦ τραπεζίτη Μαλιμπράν—γεννήθηκε τὸ 1808 στὸ Παρίσι, στὴν ὁδὸν Κοντέ 3, σὲ ἓνα σπίτι πού σάζεται ἀκόμη καὶ ἔδου λειτουργεῖ σήμερα τυπογραφεῖο. Ὁ πατέρας της ἔϊταν ἕνας περίφημος Ἰσπανὸς τραγουδιστής. Σάν τὸ θεῖο Μόζαρτ κι' αὐτὴ, ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια της ἔνοιωσε νὰ πάλῃ μέσα της τὸ δαιμόνιο τῆς μουσικῆς. Τὸ ντεμποῦτο της, σὲ ἡλικία πέντε ἐτῶν, στήν ὄπερα τῆς Φλωρεντίας, εἶνε ἀρκετὴ μαρτυρία γι' αὐτό. Ἐπαίξε σὲ μιά ὄπερα τοῦ Παῆρ ἓνα βουβρὸ παιδικὸ ρόλο κ' ἔγραψε νὰ ἐγχειρίσῃ στὸν πατέρα της, ἐνῶ ἐκεῖνος τραγουδοῦσε ἓνα ντουέττο μὲ τὴν πριμαντόνα, ἓνα γράμμα πού εἶχε ἐξαιρετικὴ σημασία γιὰ τὴν πλοκὴ τοῦ ἔργου. Ἐπροχώρησε, κρατώντας τὸ γράμμα. Ἐκεῖνη τῆ στιγμή ὁμως συνέβη κάτι ἀπρόοπτο. Ἡ πριμαντόνα προσβλήθεισα ἀπὸ ξαφνικὴ ἀδιαθεσία σταμάτησε τὸ τραγοῦδι της. Τὸ κοινὸν ἀδμονοῦσε. Ἐώσσε ὁμως τὴν κατάστασιν, αὐτὴ ἡ Μαρία. Ἐν τῷ μέσῳ γενικῆς καταπλήξεως συνέχισε τὸ τραγοῦδι τῆς πριμαντόνας καὶ τὸ τελείωσε μ' ἐπιτυχία. Μιά ἀληθινὴ ἀποθέωσις της ἐκ μέρους ὄλου τοῦ θεάτρου ἐπηρεολοῦθησε. Καὶ ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα, ὁσάκις ἐπαίξετο τὸ μελοδραμα αὐτοῦ τοῦ Παῆρ οἱ θεαταὶ ἐπέμεναν νὰ τραγοῦδᾷ ἡ μικροῦλα Φελίτσια ἀντὶ τῆς πριμαντόνας, σὲ ἓν λόγῳ ντουέττο. Καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ γίνεται αὐτὸ ταχτικά ὡς ὅτου ἓνα βράδυ ἡ Φελίτσια ἀφου, καθὼς πάντα, τραγοῦδησε τὸ μέρος της, φαίνεται κι' δὲν ἱκανοποιήθηκε πολὺ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ της καὶ στραφείσα πρὸς τὸ ἀκροατήριον ἐφώνασε :

— Ho cantato come un cane, vo vaglio cantar piu ! (Ἐπειδὴ τραγοῦδησα σάν σκύλλος, δὲ θὰ ξανατραγοῦδησω πιά !)

Κι' ἐνῶ ἡ σάλλα εἶχε σκάσει ἀπὸ τὰ γέλια, αὐτὴ ἔφυγε πρὸς τὰ παρασκήνια τρέχοντας μὲ ὄλη τὴ δύναμι τῶν μικρῶν της ποδιῶν.

Ὁ πατέρας της Φελίτσια, ἀνθρώπος δεσποτικὸς, ἦταν γι' αὐτὴ ἓνας τύραννος. Πλὴν τῆς Μαρίας εἶχε καὶ ἄλλην κόρην, τὴν κ. Βιαρντό, ἡ ὁποία ὑπέστη ἐπίσης μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλειότατας αἰοῦδους τοῦ 19ου αἰῶνος.

Τὰ μαθήματα τοῦ τραγοῦδι τοῦ ἔκανε στὶς κόρες του ἦσαν ἄγρια καὶ σκληρὰ καὶ διεκόπτοντο ἀπὸ φωνῆς καὶ βλαστημίας, ὅταν δὲν διεκόπτοντο ἀπὸ χαστούκια καὶ ξύλο : Οἱ διαβάται τῆς ὁδοῦ Κοντέ, ὁσάκις περὶντας ἀκούγαν τὶς φωνῆς του, ἀνησχοῦσαν καὶ ρωτοῦσαν τί συμβαίνει, μὰ οἱ σπιτικὸι τοῦς καθήσχαζαν :

— Δὲν εἶνε τίποτα. Ὁ κ. Γκάρσια κάνει μάθημα στὶς κόρες του.

Ἡ Μαλιμπράν ἡ ἴδια ἔλεγε κατόπιν ὅτι τὸ ἐξαιρετικὸ πρόνομιο πού εἶχε νὰ τραγοῦδᾷ, ἐνῶ τὰ μάτια της ἦσαν γεμάτα δάκρυα ὅταν ἔπαίξε ὀριζόμενος ρόλους, καὶ πρὸ πάντων τῆ Δεσδαμόνα στὸν «Ὁθέλλο» τοῦ Ροσσίνι, τὸ ὄφειλε στὰ πατρικὰ μαθήματα, κατὰ τὰ ὁποία συχνὰ τὸ τραγοῦδι τὸ μούσκωναν τὰ δάκρυα πού προκαλοῦσαν τὰ χαστούκια τοῦ πατρός της.

Μὲ τὰ μεγάλα μαῦρα της μάτια, μὲ τὰ σκοτεινὰ της μαλλιά, τὸ χλωμὸ χρῶμα της ἡ νεαρὰ καλλιτέχνις φανόταν μικροῦλα καὶ λεπτοκαμωμένη, μὰ μίαν φλόγα ἑσωτερικῆς τὴν ἐμψύχωνε. Ὁλ' ἡ ζωὴ της ἀπόδειξε μίαν ἐξαιρετικὴ ἀντοχὴ στὴν κοῦρασι καὶ μίαν θαυμαστὴ ἐνεργητικότητα. Ἀπὸ τὰ παιδικὰ της χρόνια τὴν ἐβλεπαν νὰ φροντίζει γιὰ τὸ νοικοκυριὸ τοῦ πατρικοῦ της σπιτιοῦ, ἐνῶ συγχρόνως ἐμάθαινε γαλλικὰ, ἰσπανικὰ, ἰταλικὰ κι' ἀγγλικὰ, ἐκτὸς τῆς μουσικῆς, δηλαδὴ τραγοῦδιου, ἀρμονίας, πιάνου καὶ ἀρπας, ἀκόμα καὶ ζωγραφικῆς, χωρὶς νὰ ἔχων καὶ τὴ γυμναστικὴ καὶ τὴν ἱππασία. Σ' ὅλα αὐτὰ ἐσημείωσε μίαν καταπληκτικὴν πρόοδο. Τὸ πραγματικὸ ντεμποῦτο τῆς Μαλιμπράν σὲ θεάτρο ἔγινε στὶς 7 Ἰουνίου 1825 σὲ Λονδίνο. Ἡ κ. Παστὰ ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ παίξῃ τὸ ρόλο τῆς Ροζίνας στὸν «Κουρὰς τῆς Σεβίλλης» ἀρρώστησε ἀξάφνα κι' ἡ

νεαρὰ Μαλιμπράν πού εἶταν 15 χρόνων τότε προσελήθη νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ τὴν τελευταία στιγμὴ. Ἡ ἐπιτυχία της εἶταν τέτοια ὥστε ἀμέσως ὁ θεατρῶννης τὴν ἀγκαζάρισε γιὰ ὄλο τὸ ὑπόλοιπο τῆς σαζόν—ἔξῃ βδομάδες— μὲ ἀμοιβὴ 12.500 φράγκων, πού κάνουν περισσότερο ἀπὸ 50.000 σημερινὰ φράγκα. Ἀπὸ τότε ὁ θρίαμβος διεδέχτο τὸ θρίαμβο. Ἐθρίαμβευσσε στὸν «Ὁθέλλο», τὸ «Ρωμαιοὶ καὶ Ἰουλιέττα», τὸ «Δὸν Ζουάν», τὸ «Φαντάζιο» καὶ σὲ ὄλα τ' ἄλλα ἀριστουργήματα τοῦ λυρικοῦ θεάτρου.

Ἡ ζωὴ της θὰ εἶταν εὐτυχῆς, μὲ τὸ πάθος πού ἔνοιωθε αὐτὴ γιὰ τὴ τέχνη, ἂν δὲν ὑπῆρχαν εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς ἡ κτηνώδης τυρρανία, καὶ ἡ τραγικὴ τοῦ πατέρα της καὶ κατόπιν ὁ ἀτυχῆς γάμος της μὲ τὸ Μαλιμπράν, τὸν ὁποῖον ἐπέδωξε γιὰ νὰ διαφυγῇ ἀπὸ τὸ σκληρὸ πατρικὸ δεσποτισμὸ, πέφτοντας ἔτσι ἡ δυστυχεμένη ἀπὸ τὴ Σκῦλλα στὴ Χάρυβδι.

Τὸ ἀκόλουθο περιστατικὸ μπορεῖ νὰ δόσῃ μίαν ἰδέαν τοῦ χρόμου πού τῆς ἐνέπνεε ὁ πατέρας της : Ὁ Μανουὲλ Γκάρσια ἀντετάχθη εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς ἐναντίον τοῦ συνοικεσίου τῆς κόρης του μὲ τὸ Μαλιμπράν, Γάλλο τραπεζίτη ἐγκατεστημένο στὴ Νέα Ὑόρκη.

Σκηνῆς ἀλληλοδιόδοις ἐπηρεολοῦθησαν μεταξύ αὐτοῦ καὶ τῆς κόρης του, γιὰτὶ ἡ μικρὰ ἐπέμενε μὲ ὄλη τὴν Καστιλιανὴ ἰσχυρογνωμοσύνη της τὴν ὁποῖαν εἶχε κληρονομήσῃ ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν πατέρα της. Ἐνα βράδυ λοιπὸν ἔπαιξαν στὸν «Ὁθέλλο» ὁ Γκάρσια τὸν τρομερὸ ρόλο τοῦ Μαύρου τῆς Βενετίας κ' ἡ κόρη του τὸ ρόλο τῆς δυστυχεμένης Δεσδαμόνας. Τῆ στιγμή πού ὁ τρομερὸς ἠηλότυπος ἦρως τοῦ Σαίπτηρ πλησιάζει, μὲ φλόγες στὰ μάτια, γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὴ νεαρὰ σύζυγόν του, ἡ Μαρία Φελίτσια ἀντελήφθη ὅτι ὁ πατέρας της, ἀφροζίζοντας ἀπὸ τὸ θυμὸ, κρατοῦσε τὸν χεῖρ ἐν ἀληθινὸ ἐγχειρίδιο. Τότε ἡ νεαρὰ αἰοῦδος κατατρομαγμένη φώναξε :

— Por Dios ! no te maté ! (Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ μὲ σκοτώσῃς !)

Εἶχε συμβῆ τὸ ἔξῃς : Ἐπειδὴ τὸ ἐγχειρίδιο τοῦ θεάτρου ἀπὸ χαρτόνι σκεπασμένο μ' ἀσηκαμένο χαρτί, εἶχε χαθῆ, τὴν τελευταία στιγμὴ ὁ πατέρας της τὸ εἶχ' ἀντικαταστήσῃ μ' ἓν ἀληθινὸ. Ὅσο γιὰ τὸ κοινὸ, ἐνόμισαν ὅτι ἡ κραυγὴ αὐτῆς τῆς Μαλιμπράν ἦτανε στὸ ρόλο της καὶ καθὼς ἡ ἀγωνία ζωγραφίστηκε σὲ πρόσωπὸ της κατὰ τὸ πλεόν ἐκφραστικὸν τρόπον, ἔκρινε ὅτι ἐκεῖνη τῆ στιγμή εἶχε παῖξει θαυμάσια καὶ τὴν ἀποθέωσε.

Ἄλλοῖμονο ! δὲν εἶχε ἄδικο ὁ πατέρας της ν' ἀντιείδεται στὸ γάμο της. Ὁ Μαλιμπράν ὁ ὁποῖος περνοῦσε γὰ πᾶμπλουτος τραπεζίτης, ἦταν πραγματικὰ κατεστραμμένος.

Ἡ χρεωκοπία του ἀπεκαλύφθη λίγο μετὰ τὸ γάμο. Ἡ μεγάλη προικα τῆς Μαλιμπράν κατεβροχθίσθη σ' αὐτὴ τὴν καταστροφῆ. Ἐκεῖνη ἐκέδριξε τεράστια χρηματικὰ ποσά, τὰ κυριώτερα θεάτρα τῶν δύο κόσμων πλειοδοτοῦσαν εἰς προσφοράς ἀμοιβῶν καὶ ὁμως δλ' αὐτὰ τὰ κέρδη μόλις ἐπαρκοῦσαν γιὰ τὴν ἄσση καὶ ὀργιώδη ζωὴ τοῦ Μαλιμπράν, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ἀνάδεια νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι συντηροῦσε τὴν οἰκογένειαν της.

Ἐπρεπε νὰ χορῆσουν. Ἡ Μαλιμπράν εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ ἓνα σφοδρὸ πάθος, γιὰ τὸν ἔξοχο Βέλοιο βιολονίστα Σαρλ ντὲ Μπεριό.

Γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ παντρεθῆ τὸν Σαρλ ντὲ Μπεριό, χρειάζοταν ν' ἀκυρώσῃ τὸ γάμο της μὲ τὸν Μαλιμπράν, γιὰτὶ διαζῆγιο δὲν ὑφίστατο τότε καὶ χάρις στῆ ἐπέμβαση τοῦ στρατηγοῦ Λαφαγιὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ἄδειαν γάμου μὲ τὸ Μπεριό. Ὁ γάμος μὲ τὸ Μπεριό ὑπῆρξε εὐτυχῆς. Ἄλλοῖμονο ὁμως ! Στὰς 23 Σεπτεμβρίου 1836 ἡ Μαλιμπράν πέθανε δραματικῶτα στὸ Μάντσεστερ. Ἐπτεσε ἀπὸ τὸ ἀλόγο της ἐνῶ εἶχε βγῆ ἱππασία.

Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ τέλος μίαν ἀπὸ τὰς μεγάλες, ὀριζοτέρας, ἀλλὰ καὶ ἀγαθότερας καλλιτέχνιδας τοῦ κόσμου. Ὁ ἴστορικὸς

(Εἰκὼν τοῦ GREVEDON)

Ἡ Μαρία Φελίτσια Γκάρσια Μαλιμπράν